

UZASADNIENIE

Decyzją nr (...) z dnia 16 marca 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że M. G. jako pracownik u płatnika MP DACHY SZTUKA UŻYTKOWA K. S. (1) nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu od 16 października 2014 r.

W uzasadnieniu wskazano, że organ rentowy w związku ze zgłoszeniem do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych 16 października 2014 r. powziął wątpliwości co do faktycznego zatrudnienia M. G. i 10 lutego 2015 r. wszczął postępowanie wyjaśniające. Zdaniem organu rentowego wyniki przeprowadzonego postępowania dowodzą, iż działania polegające na zgłoszeniu do ubezpieczeń były podyktowane określonym celem, tj. uzyskaniem, po krótkim okresie zatrudnienia na podstawie umowy o pracę świadczeń chorobowych z ubezpieczenia społecznego oraz prawa do bezpłatnej opieki lekarskiej przysługujących osobie ubezpieczonej jako pracownik.

/decyzja – k. 77-80 akta ZUS/

M. G. 13 kwietnia 2015 r. złożył odwołanie od powyższej decyzji zaskarżając ją w całości. Wskazał, że nawiązał stosunek pracy w dniu 16 października 2016 roku i w tym dniu otrzymał samochód służbowy, telefon i laptop oraz odbył spotkanie z pracodawcą. Następnego dnia miał odbyć badania profilaktyczne ale do tego nie doszło z uwagi na stan zdrowia wnioskodawcy. Wnioskodawca trafił do szpitala. W ocenie wnioskodawcy zawarta umowa nie była pozorna.

/odwołanie wraz z załącznikami - k. 2-20/

W odpowiedzi na odwołanie, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie przytaczając argumentację jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie - k. 22 - 23/

Na rozprawach w dniach 17 maja 2016 r., 13 października 2016 r., 5 września 2017 r. pełnomocnik wnioskodawcy poparł odwołanie, a pełnomocnik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wniósł o oddalenie odwołania. Natomiast zainteresowany K. K. (1) na rozprawie 17 maja 2016 r. przyłączył się do stanowiska strony odwołującej się.

/protokoły z rozprawy – 00:03:09 CD koperta k- 88/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Zainteresowany płatnik składek K. K. (1) prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...). (...) (do 15 stycznia 2015 r. firma nosi nazwę (...)). Przedsiębiorstwo zajmuje się dekarstwem, wykonywaniem konstrukcji i pokryć dachowych, tj. wznoszeniem słupów reglowo-wentylowanych z wykorzystaniem zaawansowanych technologii.

/bezsporne, a nadto: wpis do Centralnej Ewidencji i (...) o Działalności Gospodarczej z 7 września 2017 r., przesłuchanie stron z ograniczeniem do zainteresowanego – 00:05:39 CD koperta k- 88/

W dniu 16 października 2014 roku pomiędzy K. K. (1) a M. G. została zawarta umowa zatytułowana „umowa o pracę”. Strony zawarły umowę o pracę na czas określony od 16 października 2014 roku do 31 grudnia 2016 roku, w pełnym wymiarze czasu pracy z wynagrodzeniem 2500 zł miesięcznie na stanowisku przedstawiciela handlowego. Do umowy dołączono załączniki podpisane przez obie strony w postaci: zakresu obowiązków i oczekiwań kandydatów, karty szkolenia wstępnego w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy, oraz partnering agreement. W dniu 16 października 2014 roku wnioskodawca nie przeprowadził wstępnych badań profilaktycznych. Wcześniej wnioskodawca był zatrudniony u zainteresowanego jako pomocnik dekarza od 1 września 2013 roku do dnia 6 lipca 2014 roku. W okresie od dnia 8 października 2013 roku do rozwiązania umowy był niezdolny do pracy z powodu choroby- pobierał zasiłek chorobowy i świadczenie rehabilitacyjne.

/umowa wraz z załącznikami i aneksami - k. 62-73 akt ZUS, przesłuchanie stron z ograniczeniem do zainteresowanego – 00:05:39 CD koperta k- 88:, zeznania świadka K. K. (2) – 00:03:11 CD koperta k- 97, niesporne /

Wnioskodawca M. G. nie rozpoczął świadczenia pracy u zainteresowanego K. K. (1) w dniu 16 października 2014 roku. Strony umowy z datą 16 października 2014 roku sporządziły protokół przekazania samochodu służbowego, laptopa i komórki , które miały być narzędziami pracy wnioskodawcy

/przesłuchanie stron z ograniczeniem do wnioskodawcy się – 00:04:49 CD koperta k-119/

W dniu 16 października 2014 roku M. G. po południu zaczął odczuwać dolegliwości związane z bólami głowy. Dolegliwości nasilały się do tego stopnia ,iż zostało do niego wezwane pogotowie ratunkowe . Następnie odwieziony przez pogotowie, wnioskodawca przebywał w Wojewódzkim Zespole Zakładów Opieki Zdrowotnej Centrum (...) w Ł. od 17 października do 21 października 2014 r. U odwołującego się rozpoznano tętniaka lewej tętnicy szyjnej. Następnie skierowano go do Wojewódzkiego Szpitala (...) w Ł..

/bezsporne, a nadto: epikryza, skierowanie – k. 1,1v.,3 historii choroby k. 38,/

Wnioskodawca przebywał w Szpitalu im. (...) od 21 października do 21 listopada 2014 r. Podczas hospitalizacji wykonano embolizację tętniaka spiralami, kraniotomię czołowo-skroniową oraz usunięto krwaka podtwardówkowego. W dniu 18 maja 2015 r. przeprowadzono zabieg wprowadzenia 6 spiral embolizacyjnych do worka tętniaka a następnie w dniu 20 maja 2015 r. został skierowany do poradni neurochirurgicznej celem dalszego leczenia.

/bezsporne, a nadto: epikryza, skierowanie - historia choroby – k. 40/

Obecnie wnioskodawca kontynuuje leczenie w (...) Szpitalu (...) Medycznej – (...) Szpitalu (...).

/bezsporne, a nadto: karty wizyt – k. 72- 74/

Zgłoszenie do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych wpłynęło do organu rentowego dnia 22 października 2014 r.

/bezsporne, a nadto: k. 19, 20 akta ZUS/

Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. 16 marca 2015 roku wydał decyzję o nr (...), w której stwierdził, że M. G. jako pracownik u płatnika MP DACHY SZTUKA UŻYTKOWA K. S. (1) nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu od 16 października 2014 r.

/bezsporne, a nadto: decyzja – k. 77-80 akta ZUS/

Sąd Okręgowy dokonał następującej oceny dowodów:

Powyższych ustaleń faktycznych Sąd Okręgowy dokonał przede wszystkim w oparciu o załączone do akt dokumenty a także w niewielkim zakresie w oparciu o zeznania świadka K. S. (2) i przesłuchania stron z ograniczeniem do M. G. i zainteresowanego K. K. (1) tj. w zakresie w jakim podali informację dotyczące samego faktu zawarcia przedmiotowej umowy, faktu niewykonywania pracy przez wnioskodawcę.

Należy pamiętać, że zgodnie z art. 227 k.p.c., przedmiotem dowodu mogą być jedynie fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. O tym, które z faktów podnoszonych przez strony będą miały taki charakter, decydują normy prawa materialnego, które w postępowaniu mają zostać urzeczywistnione (wyrok SN z 4.3.2008 r., III UK 65/07, L.). Okoliczności niesporne między stronami nie wymagają przeprowadzania dowodu. W niniejszej sprawie istota sporu sprowadza się do tego, czy między stronami powstał i był wykonywany stosunek pracy od 16.10.2014 r.

Wskazać należy ,iż wnioskodawca przyznał, iż nie wykonywał zawartej umowy, nie wykonał również badań profilaktycznych a wyłącznie w dniu zawarcia umowy pobrał narzędzia pracy od pozwanego. Nie było również sporu

między stronami co do schorzenia na jakie zapadł wnioskodawca w dniu 16 października 2014 roku. Okolicznością sporną w sprawie było natomiast czy w sytuacji takiej doszło do wywołania skutków w sferze ubezpieczeń społecznych przez zawarcie umowy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie i podlega oddaleniu.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 8 ust. 1, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1 i art. 13 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 121), pracownicy, to jest osoby fizyczne pozostające w stosunku pracy, podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu w okresie od nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania.

Stosownie do treści art. 1 ust 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jednolity: Dz. U. z 2014r. poz. 159) osobom tym, w razie choroby lub macierzyństwa, przysługują świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą.

O uznaniu stosunku łączącego dwie osoby za stosunek pracy rozstrzygają przepisy prawa pracy.

Według art. 22 § 1 k.p. przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Do cech pojęciowych pracy stanowiącej przedmiot zobowiązania pracownika w ramach stosunku pracy należą osobiste i odpłatne jej wykonywanie w warunkach podporządkowania pracowniczego pracodawcy.

Nawiązanie stosunku pracy powoduje konsekwencje prawne nie tylko w sferze prawa pracy, ale i w innych dziedzinach prawa. Jednym z takich skutków jest prawo do świadczeń z ubezpieczenia społecznego na wypadek ziszczenia się określonych w ustawie warunków. Skutek ten po ich spełnieniu powstaje z mocy prawa. Nie można zatem wiązać zawarcia umowy o pracę, choćby zmierzała wyłącznie do uzyskania świadczeń ubezpieczeniowych, z zamiarem obejścia prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2005 r. II UK 320/04, opubl: OSNAPiUS rok 2006, Nr. 7-8, poz. 122; zdanie odrębne do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14 lipca 2005 r. II UK 278/04, opubl: OSNAPiUS rok 2006, Nr. 7-8, poz. 116). Cel w postaci objęcia ubezpieczeniem społecznym i uzyskania z niego świadczeń nie jest bowiem sprzeczny z ustawą ani nie zmierza do jej obejścia, a przeciwnie - co zostało już wcześniej powiedziane - jest konsekwencją uzyskania statusu pracownika.

Wskazać należy na wstępie, że stosunek ubezpieczeniowy jest następczy wobec stosunku pracy i powstaje tylko wówczas, gdy stosunek pracy jest realizowany.

Jeżeli stosunek pracy nie powstał bądź też nie jest realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy (zob. np. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 17 stycznia 2006 r. III AUa 433/2005, „Wspólnota (...)”). Podleganie pracowniczemu tytułowi ubezpieczenia społecznego jest uwarunkowane nie tyle opłacaniem składek ubezpieczeniowych, ile legitymowaniem się statusem pracownika rzeczywiście świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2005 r. o sygn. akt II UK 43/05, OSNAPiUS rok 2006/15 – 16/251). Ponadto o tym, czy strony istotnie nawiązały stosunek pracy stanowiący tytuł ubezpieczeń społecznych, nie decyduje samo formalne zawarcie umowy, wypłata wynagrodzenia, przystąpienie do ubezpieczenia i opłacenie składki, wystawienie świadectwa pracy, ale faktyczne i rzeczywiste realizowanie elementów charakterystycznych dla stosunku pracy, a wynikających z art. 22 § 1 k.p. Istotne więc jest, aby stosunek pracy zrealizował się przez wykonywanie zatrudnienia o cechach pracowniczych (zob. wyrok SA w Białymstoku z dnia 13 listopada 2013 r., III AUa 358/13, LEX nr 1394157).

Wykonywanie czy też świadczenie pracy (jako element stosunku pracy według art. 22 § 1 k.p.) oznacza, że pracownik powinien stosować się do poleceń przełożonych, które dotyczą pracy i pozostawać do dyspozycji pracodawcy w

zakładzie pracy lub w innym miejscu wyznaczonym do wykonywania pracy oraz wykonywać swoje zadania i obowiązki. Bezsprzecznie pozostaje, że odwołujący się nie wykonywał żadnej pracy w przedsiębiorstwie zainteresowanego. Przede wszystkim z przesłuchania strony skarżącej jednoznacznie wynika, że praca nie była w ogóle świadczona, a jedynie nastąpiło odebranie przez niego laptopa, samochodu i telefonu komórkowego, co nie jest równoznaczne ze świadczeniem pracy w reżimie podporządkowania pracowniczego. Wykonywaniem pracy nie jest także rozmowa z K. K. (1) na temat jego przyszłych obowiązków, samego przedsiębiorstwa i profilu jego działalności gospodarczej.

Nie może również umknąć uwadze fakt, iż zgodnie z treścią przepisu art. 229§4 K.p. pracodawca nie może dopuścić do pracy pracownika bez aktualnego orzeczenia lekarskiego stwierdzającego brak przeciwwskazań do pracy na określonym stanowisku w warunkach pracy opisanych w skierowaniu na badania lekarskie. Z zeznań wnioskodawcy i zainteresowanego jednoznacznie wynika, iż do przeprowadzenia badań nie doszło. Bez znaczenia dla rozpoznania sprawy pozostaje przyczyna dla której badań tych nie wykonano. Jest bezsprzeczne, że wnioskodawca w dniu 16 października 2014 roku z powodu pogorszenia się stanu zdrowia został zabrany przez pogotowie ratunkowe z domu a jeszcze tej samej nocy trafił do szpitala.

W tym miejscu należy jednak wskazać, iż niezależnie od tego czy umowa została podpisana faktycznie w dniu 16 października 2014 roku czy w okresie, kiedy wnioskodawca był już niezdolny do pracy kluczowe znaczenia ma stwierdzenie, iż zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego o tym czy strony istotnie nawiązały stosunek pracy stanowiący tytuł do ubezpieczeń społecznych nie decyduje samo formalne zawarcie umowy o pracę, wypłata wynagrodzenia czy opłacenie składki, wydanie świadectwa pracy ale faktyczne i rzeczywiste realizowanie elementów, charakterystycznych dla stosunku pracy zgodnie z treścią przepisu art. 22§1 K.p. Istotne jest więc aby stosunek pracy realizował się przez wykonywanie zatrudnienia o cechach pracowniczych. Stosunek ubezpieczeniowy ma charakter następczy wobec stosunku pracy i powstaje tylko wówczas gdy stosunek pracy jest realizowany. Jeżeli stosunek pracy nie powstał lub nie jest realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne. (vide wyrok SN z dnia 24 lutego 2010 roku w sprawie o sygnaturze akt II UK 204/2009, LEX nr 590241, wyrok SA w Lublinie z dnia 17 stycznia 2006 roku IIIAUa (...), Wspólnota (...)). Podleganie pracownikemu tytułowi ubezpieczenia pracowniczego jest uwarunkowane nie tyle opłacaniem składek, ile legitymowaniem się statusem pracownika rzeczywiście świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy (vide wyrok SN z dnia 18 października 2005r o sygnaturze akt II UK 43/05 OSNAPiUS 2006/15-16/251). Wobec powyższego do wywołania skutków w sferze ubezpieczeń społecznych na skutek zawarcia umowy między wnioskodawcą i zainteresowanym nie doszło wobec braku podjęcia świadczenia pracy przez wnioskodawcę.

W tym miejscu należy odnieść się do twierdzeń organu rentowego dotyczących pozorności zawartej między stronami umowy o pracę.

Zgodnie z art. 83 § 1 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów.

Z czynnością prawną pozorną mamy do czynienia wówczas, gdy występują, łącznie następujące warunki: oświadczenie woli musi być złożone tylko dla pozorów, oświadczenie woli musi być złożone drugiej stronie, adresat oświadczenia woli musi zgadzać się na dokonanie czynności prawnej jedynie dla pozorów, czyli być aktywnym uczestnikiem stanu pozorności. Pierwsza i zasadnicza cecha czynności pozornej wyraża się brakiem zamiaru wywołania skutków prawnych, jakie prawo łączy z tego typu i treścią złożonego oświadczenia. Jest to zatem z góry świadoma sprzeczność między oświadczonymi a prawdziwymi zamiarami stron, czyli upozorowanie stron na zewnątrz i wytworzenie przeświadczenia dla określonego kręgu (otoczenia), nie wyłączając organów władzy publicznej, że czynność o określonej treści została skutecznie dokonana. Jednakże zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, wyrażonym w wyroku z dnia 14 marca 2001 roku (sygn. akt III UKN 258/00, opubl. OSNAP 2002/21/527), nie można przyjąć pozorności oświadczeń woli o zawarciu umowy o pracę, gdy pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca świadczenie to przyjmował. Nie wyklucza to rozważenia, czy w konkretnym przypadku zawarcie umowy zmierzało do obejścia prawa (art. 58 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p.).

Sąd Okręgowy w pełni podziela stanowisko, jakie Sąd Najwyższy zajął w wyroku z dnia 22 czerwca 2015 roku, I UK 367/14 (LEX nr 1771586), iż umowa o pracę jest zawarta dla pozorów i nie może w związku z tym stanowić tytułu do objęcia pracowniczym ubezpieczeniem społecznym, jeżeli przy składaniu oświadczeń woli obie strony mają świadomość, że osoba określona w umowie jako pracownik nie będzie świadczyć pracy, a osoba określona jako pracodawca nie będzie korzystać z jej pracy, czyli gdy strony z góry zakładają, że nie będą realizowały swoich praw i obowiązków wypełniających treść stosunku pracy. Nie można przyjąć pozorowości oświadczeń woli o zawarciu umowy o pracę wtedy, gdy pracownik podjął pracę i rzeczywiście ją wykonywał, a pracodawca pracę tę przyjmował.

Zgodnie z poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 sierpnia 2013 roku, sygn. akt II UK 11/13 (LEX Nr 1375189) jeżeli strony umowy o pracę nie zamierzają wywołać skutku prawnego w postaci nawiązania stosunku pracy, a ich oświadczenia uzewnętrznione umową o pracę zmierzają wyłącznie do wywołania skutku w sferze ubezpieczenia społecznego, to taka umowa jako pozorna jest nieważna (art. 83 § 1 k.c.). W ocenie Sądu o pozorowości umowy o pracę łączącej wnioskodawcę i zainteresowanego można byłoby mówić tylko w przypadku wykazania przez organ rentowy, że została ona zawarta wstecznie z datą 16 października 2014 roku czyli antydatowana. Bowiemy tylko w takiej sytuacji zawierając umowę strony miałyby świadomość że z uwagi na stan zdrowia wnioskodawcy umowa nie będzie faktycznie realizowana a celem jej zawarcia nie jest świadczenie pracy ale uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Należy bowiem zwrócić uwagę na charakter schorzenia na jakie zapadł w dniu 16 października 2014 roku wnioskodawca. Pęknięcie tętniaka jest dolegliwością nagłą, zagrażającą zdrowiu i życiu chorego a ponadto wymaga natychmiastowej kwalifikowanej pomocy medycznej. W ocenie Sądu nie budzi wątpliwości, iż wnioskodawca nie mógł wiedzieć zawierając umowę w dniu 16 października 2014 roku, że z tego powodu stanie się wieczorem niezdolny do pracy. O pozorowości zawartej umowy można by mówić tylko w sytuacji, kiedy strony zawarłyby ją po dniu 16 października 2014 roku, wskazując tą datę jako datę jej nawiązania a faktycznie miałyby to miejsce później, kiedy było już wiadomo, że wnioskodawca będzie niezdolny do pracy i pozbawiony jest świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Na gruncie rozpoznawanej sprawy ma to jednak znaczenie drugorzędne, w świetle niewykonywania jakiejkolwiek pracy przez wnioskodawcę u zainteresowanego w dniu 16 października 2014 roku.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawcy.

12.10.2017